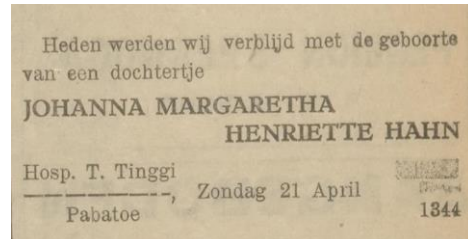

Joke Hahn

Johanna (Joke) Margaretha Henriette Hahn is geboren op 21 april 1929 in het ziekenhuis van Tebing Tinggi, Sumatra, NOI. Ze was de dochter van Louis Carl Georg Hahn (1904) en Henriette (Jet) Mooij (1908). Haar vader werkte op dat moment op oliepalm plantage Pabatoe. Ze kwam uit een gezin met vier kinderen: Johanna (Joke) (1929), Herman Georg Louis (1930), Henriëtte Dorothea (Jetty) (1932) en Louis Carel Georg (1946).

De kinderen gingen naar het internaat voor Nederlandse planterskinderen in Brastagi, tweehonderd kilometer ver weg.

Tijdens de oorlog was Joke met haar zus Jetty en broer Herman werd hun school een interneringskamp waar ze gevangen gezet werden. Haar moeder zat in Kamp Tandjong Balei en haar vader in Kamp Soegei Sengkol.

Joke was in Kamp Brastagi padvindster bij de Zonnebloemen patrouille van de Opinogroep. Op woensdag 12 november had haar patrouille corvee en vormde ze de vlagescorte. Haar zus Jetty was kabouter bij kaboutergroep II en werd op 1 oktober 1942 geïnstalleerd.

Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereniging Brastagi. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere H.B.S. gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Braningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panters. Om de jongens en meiden in het kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Braningen van de Nederlandse kampleiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman

Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra De Lavalette (padvindsters) en Akela van Braningen als secretaresse. Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen: Skoth (Steeds klaar om te helpen) en OPINO (Opgericht in Oorlogstijd). Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk. Joke was padvindster bij de Zonnebloemen patrouille van de Opinogroep. Op woensdag 12 november had haar patrouille corvee en vormde ze de vlagescorte. Haar zus Jetty was kabouter bij kaboutergroep II en werd op 1 oktober 1942 geïnstalleerd.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28^e wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.

Op 22 december 1942 werden de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar overgebracht naar Brastagi. Er kwamen bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders en Herman, de broer van Joke. Hij kwam terecht in het kamp waar zijn vader Scoutingactiviteiten organiseerde. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

Joke en haar zus Jetty worden op 2 oktober 1943 overgeplaatst naar kamp Tandjong Balei. Daar zagen ze hun moeder terug, die schrok van het hongerlijfje van Jetty. Haar moeder leidde de groentetuin van het kamp en wist Jetty er weer bovenop te krijgen.

In het najaar van 1945 werd het gezin herenigd. Ze hadden allemaal de Japanse bezetting overleefd, maar hun huis en al hun spullen waren onteigend. Al gauw vertrokken Herman en Joke naar Nederland om te studeren, en een paar maanden later ging ook Jetty naar Nederland. Hun ouders probeerden in het nu onafhankelijke Indonesië een nieuw bestaan op te bouwen op plantages.

Na de oorlog trouwde Joke met Gerard Sebus, geboren op 27 september 1926. Ze kregen drie kinderen.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Carel Christiaan Johan van Braningen \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Haagsche Courant 2-9 t/m 9-9 \(google.com\)](#)

[Archieven.nl - 3042 Croft, F., 1945 krijgsgevangenkampen: Birma-Thailand \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Bevrijd! | Museon](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[BRASTAGI \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

Brastagi kampbewoners 1942-1945

[Brastagi - Wikipedia](#)

[Soengei Sengkol Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Si Regnorenngo Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke - Wikipedia](#)

Logboek Opinotroep (via van Braningen)

Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 - uitgave van Stichting Noord Sumatra Documentatie

['Laat me maar, ik red me wel' | Trouw](#)

[Deli courant » 24 apr 1929 - Art. 6 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.